

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobců: **a) M. F., b) R. F.**, zast. JUDr. Viktorem Štěpánem, advokátem se sídlem Lidická 1023/63c, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 6. 2019, č. j. 41 A 44/2019 - 75,

t a k t o:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta JUDr. Viktora Štěpána **se určuje** částkou 1573 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobci (dále jen „stěžovatelé“) domáhali zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) ze dne 24. 6. 2019, č. j. 41 A 44/2019 - 75, kterým byla odmítnuta jejich žaloba.

[2] Stěžovatelé dne 18. 2. 2019 osobně doručili ke krajskému soudu podání označené jako „ŽALOBA – návrh dle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního § 4 odst. 1 bodu a, hlavně bodu b, - ochrana proti nečinnosti,“ jehož součástí byla také žádost o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, vč. vyplněného prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Krajský soud usnesením ze dne 7. 3. 2019, č. j. 41 Na 2/2019 - 46, stěžovatelům přiznal osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu (výrok I.), ustanovil zástupce JUDr. Viktora Štěpána, advokáta se sídlem Lidická 1023/63c, Brno (výrok II.) a současně stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení

uvedeného usnesení odstranili vady podání ze dne 6. 2. 2019, doručeného krajskému soudu dne 18. 2. 2019 (výrok III.).

II. Rozhodnutí krajského soudu

[3] Vzhledem k tomu, že stěžovatelé vady podání ve stanovené lhůtě neodstranili, krajský soud usnesením ze dne 24. 6. 2019, č. j. 41 A 44/2019 - 75, žalobu odmítl. Odkázal přitom na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které uplatnění alespoň jednoho projednatelného žalobního bodu nepředstavuje podmínku řízení ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ale zvláštní náležitost žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Absence této náležitosti se odstraňuje postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Soud pro odstranění této vady stanoví lhůtu odpovídající zbývajícím částem lhůty pro podání žaloby. Žalobci však nesmí být na újmu, stanoví-li soud lhůtu delší. Krajský soud dále uvedl, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2010, č. j. 7 As 15/2010 - 56, neexistuje zákonná povinnost soudu vyzývat žalobce k odstranění vad podání ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s., pakliže žaloba neobsahuje žádný žalobní bod a zároveň již není objektivně možné, že by žalobce žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby doplnil. Stěžovatelé vady podání ve stanovené lhůtě neodstranili, krajský soud proto jejich žalobu odmítl.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] V kasační stížnosti stěžovatelé uvedli, že usnesení krajského soudu napadají z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Konkrétně namítali, že krajskému soudu doručili odstranění vad podání (doplnění žaloby) dne 17. 7. 2019. Nezpochybnili přitom, že vady žaloby odstranili po lhůtě stanovené v usnesení ze dne 7. 3. 2019, č. j. 41 Na 2/2019 - 46. S ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2016, č. j. 2 As 133/2016 - 33, měl však krajský soud k tomuto podání přihlédnout a zachovat jejich přístup k soudu, neboť usnesení o odmítnutí žaloby nebylo dosud stěžovatelům doručeno, krajský soud jím tudíž nebyl vázán. Na základě toho stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že krajský soud postupoval zcela správně. Dále uvedl, že i v případě možnosti zohlednění doplňujícího podání stěžovatelů by došlo k odmítnutí žaloby, neboť stěžovatelé podali žalobu opožděně.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelé jsou řádně zastoupeni. Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

pokračování

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Podstatou kasační stížnosti je posouzení otázky, zda měl krajský soud přihlédnout k odstranění vad podání (žaloby), bylo-li podání, kterým byly vady žaloby odstraněny, odesláno soudu po lhůtě stanovené usnesením, kterým krajský soud vyzval k odstranění vad podání, avšak ještě před tím, než bylo stěžovatelům doručeno usnesení o odmítnutí žaloby.

[9] Nejvyšší správní soud považuje – pro přehlednost a plné pochopení věci – za nezbytné zrekapitulovat podrobně průběh řízení u krajského soudu.

[10] Dne 18. 2. 2019 podali stěžovatelé ke krajskému soudu podání označené jako „ŽALOBA – návrh dle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního § 4 odst. 1 bodu a, hlavně bodu b, - ochrana proti nečinnosti“ (č. l. 1). Usnesením ze dne 7. 3. 2019, č. j. 41 Na 2/2019 - 46, bylo stěžovatelům přiznáno osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu, ustanoven zástupce – JUDr. Viktor Štěpán a stěžovatelé byli vyzváni, aby ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení uvedeného usnesení odstranili vady podání – žaloby. Toto usnesení bylo stěžovatelům doručeno dne 14. 3. 2019. Dne 4. 4. 2019 požádal JUDr. Štěpán o zrušení svého ustanovení (č. l. 51). Usnesením ze dne 8. 4. 2019, č. j. 41 Na 2/2019 - 53, byla tato žádost zamítnuta, přičemž toto usnesení nabylo právní moci dne 15. 5. 2019. Usnesením ze dne 24. 6. 2019, č. j. 41 A 44/2019 - 75, byla žaloba stěžovatelů pro neodstranění vad odmítnuta (č. l. 75), toto usnesení nabylo právní moci dne 29. 7. 2019; krajským soudem bylo odesláno do datové schránky dne 25. 7. 2019. Vady podání (žaloby) byly odstraněny podáním ze dne 4. 7. 2019, odeslaným krajskému soudu dne 17. 7. 2019.

[11] Jak již poznamenal v napadeném usnesení krajský soud, podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 - 31, publ. pod č. 3733/2018 Sb. NSS, platí, že: „[u]platnění alespoň jednoho projednatelného žalobního bodu nepředstavuje podmínku řízení [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], ale zvláštní náležitost žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) uvedeného zákona. Absence takovéto náležitosti se odstraňuje postupem dle § 37 odst. 5 téhož zákona. Soud pro odstranění této vady stanoví lhůtu odpovídající zbývajícím částem lhůty pro podání žaloby. Soud je povinen vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů (§ 37 odst. 5 s. ř. s.) vždy, je-li se zřetelem na konkrétní situaci pravděpodobné, že žalobce bude s to žalobu doplnit včas. Neuplatní-li žalobce ve lhůtě pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu alespoň jeden žalobní bod tak, aby jeho žaloba byla projednatelná (§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), soud žalobu odmítne podle § 37 odst. 5 téhož zákona. Pokud soud poučí žalobce ve výzvě podle § 37 odst. 5 s. ř. s. nesprávně a určí mu k doplnění žalobních bodů delší lhůtu, než je lhůta zákonná, nesmí být žalobci na újmu, pokud postupoval v dobré víře ve správnost poučení obsaženého ve výzvě soudu a doplnil žalobu v delší lhůtě, nesprávně stanovené tímto poučením“.

[12] Z uvedeného vyplývá, že dojde-li soudu žaloba směřující proti rozhodnutí správního orgánu, která neobsahuje alespoň jeden žalobní bod, je soud v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s. povinen vyzvat žalobce k jejímu doplnění ve lhůtě, která odpovídá zbývajícím částem lhůty pro podání žaloby. Takovou povinnost má však soud s ohledem na zbývajících část lhůty pouze tehdy, je-li její doplnění objektivně možné. Není-li ve stanovené lhůtě

žaloba doplněna alespoň o jeden žalobní bod tak, aby byla projednatelná, krajský soud ji podle § 37 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 71 odst. 2 s. ř. s. usnesením odmítne.

[13] V nyní projednávané věci nelze krajskému soudu vytknout, že nestanovil stěžovatelům k odstranění vad podání takovou lhůtu, jež odpovídá zbývajícím částem lhůty pro podání žaloby, neboť ze samotného podání vůbec nebylo zřejmé, jaké rozhodnutí je napadeno, příp. kdy bylo stěžovatelům doručeno. Skutečnost, že stěžovatelé podanou žalobou brojili proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 27. 11. 2018, č. j. MPSV-2018/238240-921, které bylo stěžovatelům doručeno dne 29. 11. 2018, totiž vyplynula až z podání ze dne 4. 7. 2019. V postupu krajského soudu, který k odstranění vad žaloby stanovil stěžovatelům lhůtu 1 měsíc, nelze shledat žádné pochybení, neboť ze samotné žaloby nebylo možné poznat, kdy měla lhůta pro podání žaloby uplynout, ani jaká část této lhůty případně k odstranění vad ještě zbývala.

[14] Jediné, co lze krajskému soudu v této věci vytknout, je skutečnost, že se s podáním stěžovatelů ze dne 4. 7. 2019, kterým doplnili žalobu o žalobní body, nijak nevypořádal. Toto podání totiž bylo krajskému soudu doručeno dne 17. 7. 2019, tedy ještě předtím, než usnesení o odmítnutí žaloby, č. j. 41 A 44/2019 - 75, odeslal do datové schránky zástupci žalobců. Krajský soud tudíž mohl a měl v souladu s § 55 odst. 2 s. ř. s. do soudního spisu učinit poznámku o tom, že ho již vydané, avšak účastníkům řízení nedoručené usnesení doposud nezavazuje, upustit od jeho rozeslání a následně vydat usnesení nové, ve kterém by na podání stěžovatelů ze dne 4. 7. 2019 reagoval a vysvětlil, proč k němu nelze přihlídnout. Nicméně ze strany krajského soudu se nejedná o takovou vadu, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného usnesení.

[15] V této souvislosti považuje Nejvyšší správní soud za vhodné připomenout, že lhůta pro podání žaloby je lhůtou zákonnou a nic na tom nemůže změnit ani postup krajského soudu, který v daném případě odpovídal okolnostem věci – zejména zcela nejasnému obsahu žaloby, pročež krajský soud stanovil k jejímu doplnění lhůtu 1 měsíce. O marném uplynutí této lhůty není žádných pochyb – viz výše. Krajský soud proto správně a zcela v souladu se zákonem podanou žalobu odmítl. A napadají-li stěžovatelé tento závěr krajského soudu s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2019, č. j. 2 As 133/2016 - 33, je nutné uvést, že tento rozsudek na nyní souzenou věc nedopadá.

[16] Ve věci vedené pod sp. zn. 2 As 133/2016 se Nejvyšší správní soud zabýval podáním – žalobou, která žalobní body obsahovala. Výzva k odstranění vad, zasláná žalobci Krajským soudem v Českých Budějovicích, směřovala k odstranění rozporu mezi obsahem žaloby a navrhaným petitem, neboť žalobce v žalobě uvedl petit, který nekorespondoval obsahu žaloby. K tomu mu také byla stanovena lhůta podle § 37 odst. 5 s. ř. s., jež je lhůtou soudcovskou (k povaze této lhůty srov. také rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 10. 2004, č. j. 2 Azs 117/2004 - 54, publ. pod č. 648/2005 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud proto ve věci vedené pod sp. zn. 2 As 133/2016 uzavřel, že z nedodržení soudcovské lhůty nelze automaticky dovozovat povinnost soudu k pozdějšímu doplnění nepřihlídnout. Nyní souzená věc stěžovatelů se však od tohoto případu zásadně liší v tom, že jejich žaloba neobsahovala žádný žalobní bod. Krajský soud tak nemohl jejich žalobu projednat. K doplnění žalobních bodů, příp. jejich rozšíření, výslovně § 71 odst. 2 s. ř. s. stanoví, že tak lze činit pouze ve lhůtě pro podání žaloby. Lhůta pro podání žaloby je

pokračování

přitom – jak již bylo uvedeno výše – lhůtou zákonnou, nikoli lhůtou soudcovskou, byť se při výzvě k doplnění žalobních bodů postupuje podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Na charakteru lhůty pro podání žaloby, resp. lhůty k doplnění žalobních bodů nic nemění ani skutečnost, že krajský soud určí pro doplnění žaloby lhůtu delší, než je část odpovídající zbývajícím částem lhůty pro podání žaloby; takovýto postup krajského soudu nemůže být žalobci na újmu, současně však nemůže změnit základní zákonný charakter dané lhůty.

[17] Jednoduše řečeno, zatímco ve stěžovateli odkazovaném případě se jednalo o lhůtu soudcovskou, v této věci se jednalo o lhůtu zákonnou, a proto nebylo možno k jejich pozdějšímu podání přihlídnout. V opačném případě by mohlo docházet o obcházení zákonné lhůty pro podání žaloby, resp. lhůty k doplnění žalobních bodů záměrným uplatňováním nesrozumitelných a neúplných podání bez řádně vymezených žalobních bodů, což nelze připustit.

[18] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud dodává, že z podání ze dne 4. 7. 2019, odeslaného krajskému soudu dne 17. 7. 2019, vyplynulo, že stěžovatelé brojí svou žalobou proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 27. 11. 2018, č. j. MPSV-2018/238240-921, ve věci pomoci v hmotné nouzi. Toto rozhodnutí bylo stěžovatelům [resp. žalobci a)] doručeno dne 29. 11. 2018. Zákonná dvouměsíční lhůta pro podání žaloby proti tomuto rozhodnutí uplynula dne 29. 1. 2019. Stěžovatelé však podali žalobu až dne 18. 2. 2019. Z uvedeného je tedy zřejmé, že žaloba byla podána opožděně. To znamená, že i kdyby teoreticky neobstál důvod odmítnutí žaloby spočívající v neodstranění jejích vad (§ 37 odst. 5 s. ř. s.), je zde další důvod odmítnutí žaloby – a to pro její opožděnost (§ 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.).

V. Závěr a náklady řízení

[19] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nebyli v řízení o kasační stížnosti úspěšní, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[21] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí zástupci stěžovatelů, kterým byl soudem ustanoven k ochraně jejich práv, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Zástupce stěžovatelů, advokát JUDr. Viktor Štěpán, byl stěžovatelům ustanoven již v řízení o žalobě usnesením krajského soudu ze dne 7. 3. 2019, č. j. 41 Na 2/2019 - 46. V řízení před Nejvyšším správním soudem ustanovený advokát učinil jeden úkon právní služby, a to písemné podání soudu ve věci samé (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), kterým bylo podání kasační stížnosti. Ustanovenému advokátovi náleží ve věcech nároků fyzických osob v oblasti sociálního zabezpečení (zde: pomoc v hmotné nouzi) za každý

úkon odměna ve výši 1000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 advokátního tarifu] a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu], celkem tedy 1300 Kč. Jelikož je ustanovený advokát plátcem daně z přidané hodnoty, musí být tato odměna a náhrada hotových výdajů dle 35 odst. 10 s. ř. s. navýšena o částku odpovídající DPH 21 %. Celkem tedy bude ustanovenému zástupci z účtu Nejvyššího správního soudu vyplacena částka 1573 Kč, a to do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. listopadu 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu